

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
ตามแนวทางประชารัฐ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ
และความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

The Evaluation of Village and Urban Community Fund to Drive
The Project to Increase The Strength of Economy in
Accordance with The Civil State Guidelines to Increase The
Potential for Career and The Well-being of People in Villages
and Communities in Phetchabun Province.

บวรลักษณ์ เงินมา
สาขาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2561
รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

PCRU_2561_K013

การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก
ตามแนวทางประชารัฐ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ
และความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

The Evaluation of Village and Urban Community Fund to Drive
The Project to Increase The Strength of Economy in
Accordance with The Civil State Guidelines to Increase The
Potential for Career and The Well-being of People in Villages
and Communities in Phetchabun Province.

บวรลักษณ์ เงินมา

สาขาการบัญชี

คณะวิทยาการจัดการ

สุพิชชา โชติกำจร

สาขาเศรษฐศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการ

ทุนอุดหนุนโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
งบประมาณแผ่นดิน พิจารณาผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ 2561

ชื่องานวิจัย	การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐเพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
ผู้วิจัย	บวรลักษณ์ เงินมา
ผู้ร่วมวิจัย	สุพิชชา โชติกำจร
สาขาวิชา	การบัญชี
	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2561

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 312 กองทุน รวมทั้งสิ้น 626 คน โดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยมากมีอาชีพเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ 3-5 คน มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ 30,001 – 50,000 บาท

จากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านพบว่า สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการกู้เงินในกองทุนเพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ โดยมีการกู้เงินจากกองทุนประมาณ 15,001 – 20,000 บาท และสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในจำนวนเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากกองทุนในระดับมากที่สุด นอกจากนี้พบว่า หลังจากการเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านทำให้สมาชิกมีภาระหนี้สินโดยเฉลี่ยลดลง สำหรับผลกระทบของนโยบายประชารัฐที่มีต่อคนในชุมชนโดยการขับเคลื่อนและดำเนินการผ่านกองทุนหมู่บ้านพบว่า ส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชุมชน

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้าน, การประเมินผลการดำเนินงาน

Research Title The Evaluation of Village and Urban Community Fund to Drive The Project to Increase The Strength of Economy in Accordance with The Civil State Guidelines to Increase The Potential for Career and The Well-being of People in Villages and Communities in Phetchabun Province.

Author Bovornluk Ngerma
 Supitcha Chotikhamjorn
Major Accountings
 Phetchabun Rajabhat University. 2018

ABSTACT

The purposes of this research are 1) to study the effectiveness of the operation of the village fund to drive the project to increase the Strength of economy in accordance with the civil state guidelines and 2) to study the factors affecting the operation of village funds to drive the project to increase the Strength of economy in accordance with the civil state guidelines. Data were collected using a questionnaire from member of 312 funds including 626 respondents.

The results show that most of members are male, 41-50 years old, graduate primary school, agricultural occupation, 3-5 household members and have income 30,001-50,000 baht per years.

The results of the economic impacts from the operation of the village found that most of members have the objective of borrowing money in the fund to use for occupation, satisfied with the loan amount and the interest rate received from the fund at the highest level and after becoming a member of the village fund show that members have reduced debt. In term of impact of the civil government policy on people in the community by driving and operating through the village fund found that affecting the opportunity for people in the village to jointly manage and develop villages and communities with resources wisdom and community participation.

Keywords : village fund, effectiveness

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการผู้พิจารณาให้ทุนที่ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของงานวิจัยซึ่งจะเป็นฐานความรู้ และสามารถนำไปต่อยอดงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนสามารถนำไปประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถเป็นที่พึ่งพิงของคนในชุมชนในด้านของการเป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชนได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สมาชิกกองทุนผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาในการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้วิจัย ตลอดจนคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะมีส่วนช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานให้แก่ผู้ที่ศึกษาต่อไป

บวรลักษณ์ เงินมา

17 ธันวาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี	5
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางประชารัฐ	24
4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐาน รากตามแนวทางประชารัฐ	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	

5.1 สรุปผลการวิจัย	39
5.2 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัย	40
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	44
ประวัตินักวิจัย	53

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 จำนวนคนยากจนและเส้นความยากจนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2557-2560	1
4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์	26
4.1.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ต่อคนในหมู่บ้านและชุมชน	28
4.1.3 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน	32
4.1.4 ผลกระทบของโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางประชารัฐ	34

4.1.5 ผลกระทบของโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็ง ของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ	35
4.1.6 ผลกระทบของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยศาสตร์พระราชาตามแนวทางประชารัฐ	36
4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการ เพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีสารพัดปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งปัญหายาเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย แต่ที่เห็นได้ชัดเจนและกระทบความเป็นอยู่ของคนในสังคมปัจจุบันมากที่สุดก็คงหนีไม่พ้นปัญหาความยากจน ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานานแสนนาน จากการสำรวจข้อมูลจำนวนคนจนในประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี พ.ศ.2557 พบว่า มีคนไทยยากจนถึง 7,057,000 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ของประชากรในประเทศ (มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน) สะท้อนให้เห็นว่าทุกวันนี้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องประสบกับภาวะความยากจน อยู่ในภาวะที่ขาดแคลนไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ อีกทั้งยังประสบกับปัญหาหนี้สิน ซึ่งความยากของประชาชนคนไทยเกิดขึ้นจากหลายๆ สาเหตุ เช่น การไม่มีงานทำ ประชากรในประเทศเพิ่มขึ้น อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำเมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตของประชากร ความเกียจคร้านและความเฉื่อยชาของประชาชน ลักษณะของอุตสาหกรรมในประเทศ ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและสังคม ตลอดจนขาดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม (บล็อกปัญหาความยากจนในสังคมไทย, 2559) เหตุผลเหล่านี้เป็นความจริงที่เกิดขึ้นและไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะหากประชาชนว่างงานก็จะไม่มีรายได้เพื่อนำมาใช้จ่าย ก็จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ไม่เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ อีกทั้งปัญหาความยากจน ยังก่อให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น อาชญากรรม เป็นต้น และยังครอบคลุมถึงขาดโอกาสทางการศึกษา การรักษาพยาบาล สิ่งเหล่านี้ส่งผลทางด้านสุขภาพจิตของบุคคลทำให้เกิดความท้อแท้ สิ้นหวังต่างๆ ตามมา ทำประชาชนเหล่านี้กลายเป็นกลุ่มคนผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มคนรากหญ้า แต่อย่างไรก็ตาม จำนวนคนยากจนในประเทศไทยก็ลดลงมาเหลือประมาณ 5,325,000 คน ในปี พ.ศ.2560 หรือคิดเป็นร้อยละ 8.15 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงได้ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนคนยากจนและเส้นความยากจนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2557-2560

ปี	2557	2558	2559	2560
จำนวนคนยากจน (พันคน)	7,057	4,847	5,810	5,325
เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)	2,647	2,644	2,667	2,686

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561)

ปัญหาความยากจนเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว และมีความพยายามที่จะขจัดปัญหาความยากจนออกไปจากประเทศ จึงมีมาตรการหรือนโยบายต่างๆ ที่ออกมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อยู่หลายมาตรการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่ช่วยกลุ่มคนผู้มีรายได้น้อย รัฐบาลปัจจุบันจึงได้มี “นโยบายประชารัฐ” ออกมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

และประชารัฐในระดับพื้นที่ ภายใต้เป้าหมายการสร้างรายได้ให้ชุมชน ประชาชนมีความสุข และเพื่อประชาชนที่ยังขาดโอกาสได้รับการช่วยเหลือด้านองค์ความรู้ สนับสนุนด้านการค้าเพื่อความสุขที่ยั่งยืนและมั่นคง โดยมีวิธีการดำเนินงาน 1 เป้าหมาย กลุ่มงาน 5 กระบวนการ 76 จังหวัด และอีก 1 ส่วนกลาง คือเน้นการสร้างรายได้ให้ชุมชนผ่าน 3 กลุ่มงาน ได้แก่ เกษตร แปรรูป และท่องเที่ยวโดยชุมชน เน้น 5 กระบวนการจัดการที่ให้ความสำคัญตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Value chain) ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง จนถึงปลายทาง ซึ่งส่วนที่สำคัญคือการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่ใช้โครงสร้างของ Social Enterprise หรือวิสาหกิจเพื่อสังคมที่จะจัดตั้ง SE holding ระดับประเทศหรือที่เรียกว่า บริษัทประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด ทั้งนี้ ในทุกจังหวัด 76 จังหวัด จะมีการจัดตั้งบริษัทในแต่ละจังหวัด สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการขับเคลื่อนประเทศโดยใช้กลไกของประชารัฐ เพื่อรวบรวมสาขาย่อยทุกจังหวัดเข้ามาเพื่อให้จัดตั้งบริษัทถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการจัดองค์กร การบริหาร การผลิต การแปรรูป และการตลาดให้กว้างขวางมากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันทั้งส่วนภูมิภาคต่อภูมิภาคกลุ่มจังหวัดต่อกลุ่มจังหวัด และภายในจังหวัดเอง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และนำไปสู่การขยายตลาดในการจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการผลิตจำหน่ายสินค้า มีรายได้และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (รัฐบาลไทย, 2559)

จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม ในปี พ.ศ.2560 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนเท่ากับ 6,247 บาท (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์, 2560) และมีคนยากจนประมาณ 50,700 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.09 ของประชากรในจังหวัด และคนยากจนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรประสบกับปัญหาอยู่หลายประการ เช่น ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เป็นต้น ประชาชนส่วนใหญ่ส่วนจึงมีความยากจนอยู่ กองทุนหมู่บ้านก็เป็นนโยบายหนึ่งที่รัฐบาลใช้แก้ไขปัญหาความยากจน เนื่องจากใช้เป็นแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้มีรายได้น้อยหรือคนยากจนที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบจากสถาบันการเงินอื่นๆ เพราะว่าสถาบันในปัจจุบันมีการปล่อยสินเชื่อที่ค่อนข้างเข้มงวด กองทุนหมู่บ้านถือว่าเป็นนโยบายเร่งด่วนที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ประชาชนในระดับรากหญ้า เป็นแหล่งที่พึ่งพิงให้แก่ประชาชนในแง่ที่เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ ถือเป็นการกระจายเงินทุนในท้องถิ่น ทำให้เกิดการสร้างงานในธุรกิจของชุมชนซึ่งเป็นรากฐานที่เข้มแข็งและยั่งยืน และกระจายความเสมอภาคในชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งขึ้น และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระดับหนึ่ง ส่งผลให้การกินดีอยู่ดีของประชาชนทั้งประเทศดีขึ้น นโยบายกองทุนหมู่บ้านเริ่มต้นโดยการจัดแบ่งเป็นกองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน และเสริมสร้างการพึ่งพาตนเองด้วยภูมิปัญญาของตนเอง จากนั้นรัฐบาลจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปฝึกอบรมความรู้ในด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในหมู่บ้าน โดยเรียกตัวเองว่าประชารัฐ ซึ่งนโยบายประชารัฐนี้เองจึงถูกนำมาแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนผ่านกองทุนหมู่บ้าน โดยให้กองทุนหมู่บ้านขับเคลื่อนและดำเนินโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ซึ่งรัฐบาลจะสนับสนุนเงินทุนให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อใช้ในการลงทุน ด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน และเพื่อดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่ชุมชนเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ในชุมชนที่ดีขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่

จะศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านและชุมชนได้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนจะสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้ประชาชนหมู่บ้านและชุมชนในได้ในระดับใด ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพ และความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนให้ดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์
- 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

- 1) ผลงานวิจัยในครั้งนี้ จะนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติ หรือนำเสนอในงานประชุมวิชาการระดับชาติ
- 2) จะนำผลงานวิจัยที่ได้ไปเสนอต่อหน่วยงานที่สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เช่น คณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

จะทำการศึกษากองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 11 อำเภอได้แก่ อำเภอหล่มเก่า อำเภอหล่มสัก อำเภอน้ำหนาว อำเภอเขาค้อ อำเภอเมือง อำเภอชนแดน อำเภอวังโป่ง อำเภอหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือ แหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วนของชุมชนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทั่วประเทศ
- 2) ประสิทธิภาพ หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ โดยพิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรอบแนวคิดทางทฤษฎี

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นกองทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการกู้ยืม ซึ่งถือเป็นเงินนอกงบประมาณของรัฐบาล ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2544 โดยรัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยให้ประชาชนร่วมกันบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเอง ส่วนหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเท่านั้น กองทุนหมู่บ้านมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมถึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และลดการกู้ยืมเงินนอกระบบของประชาชน โดยทำให้กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินเชิงพาณิชย์ในระบบ (Formal financial services) เนื่องจากไม่มีรายได้เพียงพอ และส่วนใหญ่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้สามารถเข้าถึงสินเชื่อสำหรับประชาชนระดับฐานรากได้มากขึ้น อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ พัฒนาคุณภาพชีวิต และบรรเทาปัญหาความยากจนของประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (ศิริขวัญ, 2558) ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีจำนวนทั้งสิ้น 79,255 กองทุน ได้รับการอนุมัติเพิ่มทุนมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2544 ถึงปี 2557 รวมเป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 166,895.8041 ล้านบาท ซึ่งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยให้ความสำคัญกับพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ให้มีความหลากหลายและแข็งแกร่งมากขึ้น ส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านที่มีการกระจายทรัพยากร (Resource allocation) อันได้แก่ เงินงบประมาณแผ่นดินลงสู่หมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ เสมือนเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารในรูปแบบหนึ่งของรัฐบาลที่ประชาชนมีสิทธิในการบริหารงานอย่างอิสระ จึงนับว่าเป็นกองทุนหมุนเวียนที่น่าติดตามและควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกเหนือจากข้อดีที่เงินงบประมาณส่งตรงถึงมือประชาชนโดยตรง มีการใช้จ่ายเงินงบประมาณครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับประชาชนในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชนแล้ว เงินงบประมาณดังกล่าวถือว่ามีจำนวนสูงมาก เป็นสินเชื่อระดับย่อย (Micro-credit) ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีจำนวนผู้มีส่วนร่วมมากที่สุดของประเทศไทย ขณะเดียวกันรัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมโดยเพิ่มทุนให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ ระยะที่ 3 อีกแห่งละ 1 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 79,255 ล้านบาท

1. วัตถุประสงค์กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไว้ 5 ประการ ดังนี้

1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

3) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

4) ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5) กระทำการใดๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิกหรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด นอกจากนี้ โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ยังเป็นโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ที่ใช้เงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2552 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองมีเงินทุนเพิ่มขึ้น สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินของประชาชน และรองรับความต้องการเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพื่อลดการกู้ยืมเงินนอกระบบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

2. ปรัชญาและหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง

3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

3. ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

1) เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้

2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3) เงินที่สมาชิกลงมาลงหุ้นหรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

4) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไข หรือข้อผูกพันใดๆ

5) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

4. บัญชีกองทุน

แบ่งบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็น 4 บัญชี ดังนี้

1) บัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีที่ 1 หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

2) บัญชีเงินสะสม หรือบัญชีที่ 2 หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่น นอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

3) บัญชีเงินกู้ยืม หรือบัญชีที่ 3 หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

4) บัญชีเงินอุดหนุน หรือบัญชีที่ 4 หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินอุดหนุนหรือเงินบริจาค ทั้งนี้ เงินที่แต่ละหมู่บ้านได้รับนั้น ไม่ได้ส่งไปยังหมู่บ้านโดยตรง แต่เป็นการส่งผ่านธนาคารออมสินหรือ ธ.ก.ส. ไปยังหมู่บ้านที่กองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล และเมื่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านได้รับอนุมัติสินเชื่อจากกรรมการกองทุนแล้ว ธนาคารจะโอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีที่ 1 เข้าบัญชีของผู้กู้เงินตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

5. การกู้ยืมเงินและชำระคืนเงินกู้

สมาชิกที่จะขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน และยื่นคำขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้พิจารณาเงินกู้ โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาท และในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้ให้กับรายใดเกินกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งจะไม่เกินจำนวน 50,000 บาท ในส่วนของระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ซึ่งให้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ยหรือผลอันเกิดจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 2 ปีนับแต่วันที่ทำสัญญา ยกเว้นเงินกู้ยืมอื่น

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการประชารัฐ

โครงการประชารัฐเกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐบาลเพื่อใช้ให้เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่จากระดับท้องถิ่นขึ้นมา โดยมุ่งเน้นให้มีความร่วมมือกันระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในแก้ไขปัญหาต่างๆ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต สร้างโอกาส สร้างอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย โครงการประชารัฐทำให้

เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และมีความยั่งยืน ซึ่งจะมีชุมชนเป็นตัวดำเนินการหลักในการขับเคลื่อน เพราะคนในท้องถิ่นเองนั้นย่อมรู้ดีว่าชุมชนของตนเองยังขาดอะไร และต้องการอะไร ทำให้ได้รับประโยชน์ตามความต้องการและทั่วถึง โดยมีรัฐบาลช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณที่มาในรูปของการจัดตั้งกองทุน เช่น กองทุนประชารัฐ หรือกองทุนหมู่บ้าน เพื่อจุดประสงค์ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ส่งผ่านหรือแจกจ่ายไปให้ตั้งแต่ระดับตำบล หมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่มักเรียกกันง่ายๆ ว่า กองทุนหมู่บ้าน ส่วนขนาดของเม็ดเงินของกองทุนที่จะได้รับในแต่ละครั้ง หรือแต่ละหมู่บ้านนั้นอาจจะไม่เท่ากัน ที่ผ่านมาก็มีได้รับเช่น ไม่เกิน 200,000 บาทในครั้งแรก และครั้งต่อไปอาจจะเพิ่มงบประมาณขึ้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ โครงการประชารัฐ หรือโครงการอื่นๆ ว่าสามารถดำเนินไปได้อยู่ และมีรายได้ หรือไม่สูญเสียเปล่า หรือไม่

1. ที่มาของคำว่าประชารัฐ

คำว่า “ประชารัฐ” หรือคำว่า “ประชา” รวมกับคำว่า “รัฐ” นั้น มาจากเนื้อเพลงชาติไทยที่เราขับร้องหรือได้ยินกันทุกวัน ซึ่งมีใจความว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย เป็นประชารัฐ ไผทของไทยทุกส่วน อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี ...” ซึ่งนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดความสงบเรียบร้อย เกิดความสามัคคี และสร้างการพัฒนาประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืนได้จริง ตามเนื้อหาสาระของเพลงชาติไทยที่มีมานานแล้ว และนายกรัฐมนตรีได้ขยายความให้ชัดเจนด้วยว่า “เป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ สร้างพลังในการทำมาหากินให้ประเทศชาติ ไม่ใช่เพื่อตนเอง หรือ ข้าราชการ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน คำมั่นสัญญานี้ไม่ใช่นโยบายหาเสียง แต่ถือเป็นสัญญาระหว่าง รัฐและประชาชน ที่จะร่วมมือแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขความผิดพลาดในอดีตทั้งหมดให้ได้ โดยความร่วมมือกัน” อีกทั้ง ยังมาจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (แผนฯ 8) ซึ่งเนื้อหาแบบกว้างโดยสรุปดังนี้

- 1) ประชาชน ชุมชน และประชาสังคม มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาท้องถิ่น สังคม และประเทศ
- 2) การบริหารจัดการและพัฒนาประเทศโดยภาครัฐ ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง จริงจัง และต่อเนื่อง ในทุกระดับ
- 3) การดำเนินงานของภาครัฐ มีความสุจริต โปร่งใส ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และประสิทธิภาพ รวมถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
- 4) ทุกส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ร่วมเป็น “ภาคีการพัฒนา” โดยร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมาจาก “ส่วนประสานเครือข่ายประชารัฐ” สำนักงานคณะกรรมการ สทป. ได้กล่าวถึง “ประชารัฐ” ว่าเป็นการรวมพลัง 4 ฝ่ายหลักในสังคม ได้แก่ ฝ่ายการเมือง ฝ่ายหน่วยงานรัฐ (ราชการ) ฝ่ายชุมชน (ประชาชน) ฝ่ายประชาสังคม (เอกชน)

2. การกำหนดยุทธศาสตร์ประชารัฐ

การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐ มาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญ

ในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้าน อย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” แบ่งได้เป็น 2 ยุทธศาสตร์ย่อย คือ

1) “รัฐบาล” กับ “ประชาชน” โดย “รัฐ” หรือรัฐบาล จะเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และเปิดช่องทางให้ “ประชา” หรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

2) “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือ การทำงานร่วมกันของประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสิทธิและสวัสดิการของรัฐเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เช่นที่ผ่านมา

สำหรับหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ โครงการประชารัฐ คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาล

3. ประโยชน์อะไรจากยุทธศาสตร์ประชารัฐ

จากเป้าหมายในอนาคตของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เมื่อ “ประชาชน” และ “รัฐ” ได้ทำงานร่วมกันแล้ว จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว หรือการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเหมือนในอดีต ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้น จะส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนทุกคนทั้งในทางตรงและทางอ้อม

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อยุทธศาสตร์ประชารัฐ

ประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ได้ง่ายๆ โดยเริ่มได้ที่ตัวเอง เช่น

1) การติดตามทำความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาล และหน่วยงานของรัฐ

2) การเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ผ่านเวทีหรือช่องทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ได้เปิดไว้จำนวนมาก

3) การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม

4) การเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง และการเคารพสิทธิของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม

5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติทำยนี้ ขอยืนยันว่ายุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ไม่ใช่นโยบาย “ประชานิยม” เพราะประชานิยมเป็นเรื่องที่ต้องการให้ประชาชนมีความนิยมต่อภาครัฐ แต่ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เป็นความร่วมมือของรัฐบาลกับประชาชน ในการแก้ไขปัญหา ไม่ได้มุ่งสร้างความนิยมหรือคะแนนเสียง หรือสร้างบุญคุณต่อใคร แต่เป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการทำเพื่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า โครงการประชารัฐมุ่งเน้นเป้าหมายการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และสังคมให้กับภาคประชาชน โดยจะผลักดันประสบการณ์, บทเรียน และภูมิปัญญาภาคประชาชน สู่นโยบายประเทศ มีการสร้างการเมืองภาคประชาชนเพื่อให้มีการตรวจสอบการเมืองในระบบ ผันัก และประสานกำลังทุกภาคส่วนทั้ง รัฐ, เอกชน และประชาชน เพื่อพัฒนาสังคมทุกระดับ รวมถึงสร้างสรรค์ โดยไม่กีดกันผู้ใด

5. ผลกระทบจากโครงการประชารัฐ

โครงการประชารัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่รัฐบาลได้นำมาใช้ในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ โดยเน้นการสร้างความมีส่วนร่วมระหว่าง ภาครัฐ เอกชน และประชาชน ให้เข้ามาช่วยเดินหน้าพัฒนาปฏิรูปประเทศ รวมถึงแก้ไขปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้กับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เกือบ 3 ปีที่ผ่านมา นโยบายประชารัฐได้รับการยอมรับอย่างสูง และได้รับความร่วมมืออย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ทั้งจากคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน (กกร.) บริษัทมหาชนขนาดใหญ่ ตลอดจนภาคประชาสังคม เช่น กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ร่วมตัวกันในคณะกรรมการภาครัฐและเอกชน 12 ชุด เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจร่วมกันทั้ง 12 ด้าน ที่สำคัญยังได้ร่วมมือกันก่อตั้ง “บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี จำกัด” มีผู้ถือหุ้นเป็นบริษัทชั้นนำของประเทศ รวมถึงภาครัฐ ภาคประชาชน เป็นรูปแบบ วิสาหกิจเพื่อสังคมที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีหน้าที่ช่วยเหลือต่อยอดชุมชนที่มีความพร้อม ให้สามารถเพิ่มรายได้จากธุรกิจการเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการเสริมความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานล่างของประเทศให้แข็งแกร่ง ปัจจุบันสามารถจัดตั้งบริษัทประชารัฐรักสามัคคีได้ครบทั่วประเทศ 76 จังหวัด รวมถึงส่วนกลางอีกแห่งที่กรุงเทพฯ ปัจจุบันมีภาคธุรกิจ และวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมรับการช่วยเหลือจำนวนมาก สามารถช่วยเหลือต่อยอดทางรายได้ และพัฒนาการบริหารจัดการให้โครงการท้องถิ่นชุมชนประสบความสำเร็จหลายแห่ง เช่น โครงการ “ลำไยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่” จังหวัดเชียงใหม่ โครงการ “ผ้าขาวม้าท้องถิ่น หัตถศิลป์ไทย” และ “โครงการลองกองผลไม้ชายแดนใต้” เป็นต้น โครงการประชารัฐ ยังมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย รวมถึงผู้สูงวัยให้เพิ่มโอกาสทางสังคมมากขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีมีมติผ่านโครงการบ้านประชารัฐ ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2559 โดยให้ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) จัดเป็น “โครงการสินเชื่อบ้านประชารัฐ” วงเงิน 40,000 ล้านบาท ขณะเดียวกัน ได้ให้ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย ปลอยสินเชื่อฟรีไฟแนนซ์ให้ผู้ประกอบการนำมาใช้พัฒนาโครงการดอกเบี้ย 4% อีกแห่งละ 10,000 ล้านบาท รวม 30,000 ล้านบาท ซึ่งโครงการดังกล่าวได้รับความสนใจ

จากประชาชนอย่างมาก เพราะนอกจากจะกู้เพื่อไปซื้อบ้านใหม่ได้แล้ว ยังสามารถกู้เพื่อซ่อมแซม และต่อเติมที่อยู่อาศัยได้ด้วย และมียอดผ่อนชำระต่อเดือนถูกกว่าค่าเช่าบ้านเสียอีกเริ่มต้น 2-3 พันบาทเท่านั้น ซึ่งในปี 2559 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สามารถปล่อยสินเชื่อบ้านประชารัฐปีนี้ ได้ 7,000 ล้านบาท และในปี 2560 ตั้งเป้าหมายปล่อยกู้ได้อีกไม่ต่ำกว่า 10,000 ล้านบาท ขณะที่ ธนาคารออมสินก็ปล่อยกู้ไปได้หลายพันล้านบาทเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังมี “โครงการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชน” จากธนาคารออมสิน ให้ผู้ประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย เช่น พ่อค้า แม่ค้า ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์รับจ้าง ผู้ให้บริการรถรับจ้างสาธารณะ กลุ่มแม่บ้านที่รวมตัวกันเป็นวิสาหกิจชุมชน หรือผู้รับจ้างให้บริการทั่วไป ให้สามารถกู้ไปใช้เป็นเงินทุนหรือทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ แก้ปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนในการดำรงชีพ และชำระหนี้สินอื่นๆ วงเงินคนละ 50,000 บาท ระยะเวลากู้สูงสุดไม่เกิน 5 ปี ปีที่ 1 ปลอดดอกเบี้ย หลังจากนั้นคิดเพียง 1% ส่วนผู้สูงวัยที่มีอายุเกิน 60 ปี ได้รับความร่วมมือจากสมาคมธนาคารไทยทำ “โครงการประชารัฐ สินเชื่อที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงวัย” เพื่อกู้เพื่อซื้อบ้าน ปลุกสร้างที่อยู่อาศัย หรือต่อเติมซ่อมแซม และยังรวมถึงประชาชนทั่วไปที่ต้องการมีที่อยู่อาศัยเพื่ออยู่ร่วมกับบิดามารดา โดยบิดามารดาต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่น้อยกว่า 6 เดือน และมีหลักฐานการหักลดหย่อนภาษีค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาจากกรมสรรพากรไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยปล่อยกู้ให้ลูกค้ำรายละไม่เกิน 5 ล้านบาท ผ่อนชำระสูงสุดไม่เกิน 30 ปี คิดดอกเบี้ย 3 ปีแรก 4.25 - 4.50% โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2560 คาดใน 6 เดือนแรกจะปล่อยกู้ได้ 10,000 ล้านบาท โดยประชาชนที่สนใจติดต่อได้ที่ธนาคารพาณิชย์ไทยที่เป็นสมาชิกสมาคมธนาคารไทย ทุกแห่ง

ด้านการลดค่าครองชีพแก่ประชาชน กระทรวงพาณิชย์เป็นเจ้าภาพร่วมมือกับผู้ผลิตสินค้ารายใหญ่ 5 ราย เปิดตัว “โครงการธงฟ้าประชารัฐ” นำสินค้าอุปโภคและบริโภคจำเป็นในชีวิตประจำวันกระจายไปจำหน่ายทั่วประเทศ นำร่องร้านโชห่วย ประมาณ 5,000 แห่ง และร้านค้าชุมชน อีก 500 แห่ง และภายในสิ้นปีนี้ ร้านค้าชุมชนจะเข้าร่วมโครงการเป็น 2,000 - 3,000 แห่ง สามารถขายสินค้าราคาถูกถูกกว่าท้องตลาดลดค่าครองชีพประชาชนได้ร้อยละ 15

กระทรวงการคลังโดยกรมธนารักษ์ยังได้จัดทำอีกหนึ่งโครงการสำคัญ “บ้านธนารักษ์ประชารัฐ” โดยนำพื้นที่ราชพัสดุมาร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยราคาถูก ราคาหน่วยละไม่เกิน 1 ล้านบาท ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ไม่เคยมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย ได้มีสิทธิเช่าระยะสั้นและระยะยาว อาทิ จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี 2 แปลง และเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 2 แปลง

โครงการประชารัฐยังมีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริม ภาคธุรกิจเอสเอ็มอี และเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้ประเทศอีกด้วย โดยเมื่อเดือนเมษายน 2560 ที่ผ่านมา กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวทางประชารัฐ” วงเงิน 20,000 ล้านบาทขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับช่วยเหลือสภาพคล่องแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในรูปแบบสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำวงเงินกู้สูงสุดรายละ 10 ล้านบาท กู้ระยะยาวไม่เกิน 7 ปี และคิดดอกเบี้ยเพียง 1% ต่อปี ตลอดอายุสัญญา เป้าหมายช่วยเหลือเอสเอ็มอีให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน

ได้ 2,000 ราย ซึ่งล่าสุด มีเอสเอ็มอีสนใจเข้าแหล่งทุนกว่า 2,883 ราย วงเงินรวม 10,667 ล้านบาท ผ่านการอนุมัติแล้ว 833 ราย วงเงินรวมกว่า 1,562 ล้านบาท

ในส่วนของภาคธุรกิจที่มีขนาดเล็กลงไป โครงการประชารัฐไม่ได้ทอดทิ้งเช่นกัน โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จัด “โครงการสินเชื่อประชารัฐเพื่อ Micro SME” ซึ่งเป็นสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย วงเงินรายละไม่เกิน 2 ล้านบาท แบบไม่มีหลักประกันและปลอดดอกเบี้ยระยะเวลา 10 ปี ไม่ต้องชำระคืนเงินต้นใน 3 ปีแรก เพื่อให้ธุรกิจรายย่อยจริง ๆ สามารถได้นำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือปรับปรุงกิจการได้ โดยเริ่มแล้วเมื่อเดือน พฤษภาคม 2560 และคาดว่าจะช่วยเหลือเข้าถึงธุรกิจรายย่อยได้ไม่ต่ำกว่า 2,500 ราย

2.1.3 แนวคิดกองทุนหมู่บ้านประชารัฐ

แนวคิดกองทุนหมู่บ้านประชารัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นทุนทำธุรกิจในชุมชนหมู่บ้าน พัฒนาไปสู่ความยั่งยืน โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนเป็นครั้งคราว แต่ทำให้หมู่บ้านชุมชนยืนด้วยลำแข้งของตัวเอง เป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ที่แตกต่างจาก นโยบายประชานิยม ลดแลกแจกแถม เป็นการแก้ไขปัญหาชั่วคราวเท่านั้น โดยแนวทางการพัฒนาโครงการประชารัฐ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืนเอาไว้ว่า รัฐบาลชุดนี้มีความเชื่อมั่นว่า ความซื่อสัตย์ของพี่น้องกองทุนหมู่บ้านจะไม่ใช้เงินแบบทุจริต ผิดวัตถุประสงค์ ในปีแรกที่เริ่มดำเนินการไปแล้วโดยให้ทุนหมู่บ้านละ 5 ล้านบาท ทำธุรกิจหมุนเวียนในหมู่บ้านชุมชนเริ่มเห็นผลในระดับหนึ่ง ต่อมาปีที่ 2 ได้จัดเงินกองทุนให้อีกหมู่บ้านละ 2 ล้านบาท ในปีที่ 3 ได้จัดสรรให้อีกหมู่บ้านละ 3 ล้านบาท เพื่อที่จะทำให้อัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านประชารัฐไปถึงเป้าหมาย มีความเข้มแข็งและสามารถที่จะบริหารจัดการพึ่งพาตัวเองได้

โดยโครงการที่ได้รับการคัดเลือกจากโครงการกองทุนหมู่บ้านตัวอย่าง จำนวน 5-10 โครงการ ที่เสนอไปยังคณะรัฐมนตรีได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ ทำให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่ม มีคุณภาพ จนในที่สุดก็สามารถก้าวข้ามอุปสรรคต่างๆไปได้ อย่างไรก็ตาม ร้านค้าธงฟ้าประชารัฐที่ขายสินค้าผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีสมาชิกถึง 11.4 ล้านคน มีร้านค้าที่โครงการกองทุนหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการร้านธงฟ้าประชารัฐด้วยประมาณ 1 หมื่นร้าน ในขณะนี้ดำเนินการไปได้แล้ว 2 พันหมู่บ้าน ซึ่งถ้าทำได้ครบตามเป้าหมาย จะเป็นการสอดคล้องกับ โครงการประชารัฐทั้งระบบ ที่จะเกื้อหนุนกันได้อย่างดี อีกทั้ง ของดีประจำชุมชนต่างๆจะถูกนำมาจำหน่ายในร้านธงฟ้าเหล่านี้ เช่น กะปิระนอง ที่มีคุณภาพและรสชาติดี ประสานงานนำสินค้ามาจำหน่ายในร้านธงฟ้าจำนวน 500 สาขา สามารถขายสินค้าในวันเดียวถึง 7 แสนกว่าอเดอร์ บางธุรกิจก็มีอนาคตที่สดใสได้รับความสนใจจากนักลงทุนที่จะเข้ามาซื้อธุรกิจเพื่อนำไปดำเนินการต่อไป

ความรู้สึกของประชาชนที่เคยชินกับโครงการประชานิยม ที่จะได้รับประโยชน์จากรัฐทันทีเห็นเป็นตัวเลข 1,000-2,000 บาทต่อครอบครัว แต่ไม่ได้นำไปสานต่อในการทำประโยชน์ เม็ดเงินของรัฐที่ลงไปสู่ประชาชนก็ไม่มีหมุน เมื่อเงินไม่หมุนในระบบเศรษฐกิจก็เท่ากับเป็นการสูญเปล่า ระหว่างการตั้งความหวังเอาไว้กับรัฐ ที่จะต้องช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา กับการสร้างอาชีพสร้างงานในระยะยาวเพื่ออนาคตของลูกหลานในวันข้างหน้า พ้นจากความยากจน คงไม่ต้องเปรียบเทียบความมั่นคงและยั่งยืนระหว่างประชารัฐกับประชานิยม

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินประสิทธิผลขององค์การ

การประเมินผลกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นการศึกษาวิเคราะห์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ต้นทุน และความคุ้มค่าในการดำเนินงานกิจกรรม โดยผลของการประเมินผลสามารถนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบ แนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสมกับบริบท ของสังคม ที่องค์กรนั้นๆ ดำเนินงานอยู่ได้ โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลของนักวิชาการ ซึ่งได้ให้ความเห็นแตกต่างกันไป ดังนี้

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2533) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็น ต่อกิจกรรม โครงการหรืองานใดๆ โดยพิจารณาความสำคัญของการประเมินได้จากประเด็นต่างๆ ในความหมายของการประเมินผล หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบและต่อเนื่องที่จะวัดความสำเร็จหรือล้มเหลวของงาน โดยนำผลที่จะประเมินได้มาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือให้แผนงานหรือโครงการบรรลุวัตถุประสงค์เป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงานที่ได้รับด้วย การเปรียบเทียบผลงานที่เกิดขึ้นกับ ความต้องการที่กำหนดไว้และสามารถตรวจสอบว่างาน ที่ทำได้ผลดีหรือไม่ เพียงไร ทั้งนี้อาจจะเป็น การประเมินผลระหว่างการดำเนินงานเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงแผนงานหรือกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรืออาจจะเป็นการประเมินผลสรุปตลอดโครงการว่าตั้งแต่ทำมาจนสิ้นสุดโครงการนั้นได้ผลดีหรือไม่เพียงไรก็ได้ในการประเมินผลเป็นกระบวนการเชิงระบบที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการตัดสินใจ ทั้งในระดับผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารโครงการ และผู้กำหนดนโยบาย

ประชุม รอดประเสริฐ (2539) ให้ความเห็นว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการของการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของโครงการอย่างมีระบบโดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น โดยจะต้องดำเนินการการศึกษา และพิจารณาถึงรายละเอียดวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินข้อมูล และทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการว่ายังมีความเหมาะสมที่จะใช้ปฏิบัติอยู่หรือไม่ และทรัพยากรที่มีอยู่สามารถที่จะตอบสนองวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการกระทำกับข้อมูลและทรัพยากรเป็นการวิเคราะห์กระบวนการในการดำเนินโครงการ การวิเคราะห์ การแปลความหมาย การสรุปผล ผู้ทำการประเมินต้องวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นแนวโน้มไปในลักษณะใด จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ดีขึ้นอย่างไร

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2544) กล่าวว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์ในการศึกษา ซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นตามจุดมุ่งหมายของการใช้ได้แก่ ประสิทธิภาพใช้เปรียบเทียบผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย/แผนงาน/โครงการกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพใช้เปรียบเทียบปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ความเพียงพอใช้เปรียบเทียบกับผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย/แผนงาน/โครงการกับ ความต้องการทั้งหมดของสังคม (หรือขอบเขตทั้งหมดของปัญหา) ความเสมอภาคเปรียบเทียบโอกาสที่จะได้รับบริการ

สาธารณะตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการมีความเท่าเทียมกันสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกพวกพ้องหรือไม่ ความเป็นธรรมใช้เปรียบเทียบว่าประชาชนผู้เสียเปรียบ

วิธีการวัดประสิทธิผลขององค์การ มีอยู่ 4 วิธี ดังนี้ (พิทยา, 2541)

1) วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การจากความสามารถขององค์การในการบรรลุเป้าหมาย (the goal attainment approach) วัดได้จากความสามารถขององค์การในการดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมาย

2) วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การโดยใช้ความคิดระบบ (the system approach) ให้วัดประสิทธิผลขององค์การโดยคำนึงถึงความสามารถขององค์การในการหาปัจจัยนำเข้า การแปรรูปปัจจัยนำเข้าให้เป็นปัจจัยนำออก การอยู่รอด (survival) ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างส่วนต่าง ๆ ขององค์การ ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดทำงานได้ไม่ดีแล้วจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ได้

3) วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การ โดยดูจากความสามารถขององค์การในการชนะใจผู้มีอิทธิพล (the strategic - constituencies approach) ได้แก่องค์การที่มีสายตาแหลมคมสามารถมองว่าบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์ใดในสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อองค์การ และยังคงเป็นองค์การที่สามารถชนะใจบุคคลกลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลายเหล่านั้น ไม่ให้มาขัดขวางการทำงานขององค์การ

4) วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การ จากค่านิยมที่แตกต่างกันของสมาชิกองค์การ (the competing - values approach) นักวิชาการเชื่อว่าประสิทธิผลขององค์การเป็นเรื่องนานาจิตตังเกณฑ์วัดประสิทธิผลขององค์การจึงขึ้นอยู่กับว่าใครมีตำแหน่งอะไร มีผลประโยชน์อะไร ดังนั้นการวัดประสิทธิผลขององค์การจึงต้องพิจารณาค่านิยมต่าง ๆ ของผู้ประเมินผลองค์การซึ่งจะเป็นผู้เลือกว่า จะใช้มาตรวัดประสิทธิผลองค์การแบบไหน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานศึกษาที่ผ่านมามีงานของ **พัชรพร อาชนะชัย (2545)** ได้ทำการศึกษาการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านไถ่บาป ตำบลเสื่อไก่อ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ พบว่าด้านการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านนั้นพบว่า ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้ประชาชนสามารถนำเงินมาพัฒนาอาชีพของตนเอง สามารถที่จะพึ่งตนเองได้ และรู้จักการบริหารงานที่ถูกต้อง สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ส่วนปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์คือ ประชาชนสามารถ ทำกิจการแบบพึ่งตนเองและเกิดความร่วมมือกันหมู่บ้าน แต่ข้อขัดแย้งคือการพิจารณาเงินกู้ได้ไม่ตรงตามที่ยื่นคำขอกู้ ในส่วนของการเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้พบว่า ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้ประชาชนสามารถนำเงินมาพัฒนาอาชีพของตนเองได้ สามารถที่จะพึ่งตนเองได้ และรู้จักการบริหารงานที่ถูกต้อง สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ส่วนเรื่องความเข้มแข็งของชุมชนพบว่า ประชาชนที่ทำกิจการทางการเกษตรต้องมีที่ดินเป็นของตนเอง แหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรมีอย่างเพียงพอ การคมนาคมสะดวก จำนวนประชาชนไม่หนาแน่นมาก มีการดำเนินการทางด้านการเงินที่ดี มีการใช้ภูมิปัญญาในการแก้ปัญหา

และความเข้มแข็งของการดำเนินกิจการของผู้ว่า มีการพัฒนาหรือไม่ เกิดความสามัคคีในหมู่บ้านช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันหมู่บ้านนั้นจะเกิดความเข้มแข็ง

อารีย์ เชื้อเมืองพาน (2546) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนั้นส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อเศรษฐกิจของสมาชิกทั้งการเพิ่มรายได้ และการลดภาระหนี้สินของครัวเรือน และนอกจากนี้ ยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพของสมาชิก เช่น จากการเป็นลูกจ้างที่มีฝีมือมาเป็นผู้ประกอบการเอง 2) การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านยังส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนาสังคมของชุมชนอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่สมาชิกเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมากขึ้น 3) สมาชิกมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นแหล่งเงินทุนแล้ว ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ระหว่างชุมชน รวมถึงเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการเสริมทุนทางสังคมที่จะทำให้มวลมนุษยชาติอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

อำนาจ ชูตินทราศรี (2547) ได้ทำการศึกษาถึงการประเมินผลการดำเนินงานเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความสามารถในการจัดสรรเงินของกองทุน ได้แก่ ด้านความสามารถในการตอบสนองความต้องการของกองทุน และด้านความพอเพียงมีผลการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาได้ว่ากองทุนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ใน 2 ด้านดังกล่าว แต่ผู้ภูมิโอกาสขยายกิจการเพิ่มมากขึ้นหรือ นำไปลงทุนในอาชีพเพิ่มมากขึ้น และจำนวนเงินที่ได้รับพอเพียงต่อการดำเนินกิจการ ส่วนด้านความเสมอภาคในการจัดสรรเงินของกองทุน ผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยผู้ภูมิได้รับบริการที่รวดเร็ว และกองทุนจัดสรรเงินให้แก่ผู้ภูมิมาก-น้อย แตกต่างกันไปตามความจำเป็นของแต่ละคนอย่างเหมาะสม มีการติดตามการปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด ในส่วนของปัจจัยการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ภูมิพบว่า ปัจจัยการดำเนินงานด้านโครงสร้างได้แก่ ลักษณะของคณะกรรมการและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อตกลงของหมู่บ้านและการมีส่วนร่วมปัจจัยแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ เป้าหมายของกองทุนการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติตามระเบียบของบุคลากร มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำค่อนข้างสูง และปัจจัยส่วนบุคคลด้านจำนวนเงินที่ผู้ภูมิได้รับและระยะเวลาในการประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาในระเบียบและแนวทางปฏิบัติ การประสานงานระหว่างคณะกรรมการ และสมาชิกผู้ภูมิที่ไม่เข้าใจหน้าที่และบทบาทของตนเอง คณะกรรมการผู้พิจารณาเงินกู้ยังขาดความยุติธรรม ไม่ให้คำแนะนำ และให้ความรู้แก่สมาชิกเพียงพอ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการบางคนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน การประชาสัมพันธ์ของกองทุนยังไม่เพียงพอและทั่วถึง ขาดผู้เชี่ยวชาญในการบริหารจัดการกองทุน ทำให้กองทุนไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เท่าที่ควร

บรรพพรรณ อชกุล และวรวรรณ ชาญด้วยวิทย์ (2550) ได้ศึกษาการประเมินผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านต่อความยากจน พบว่า กองทุนหมู่บ้านส่งผลให้รายได้จากกิจการภาคเกษตร

เพิ่มขึ้นจริง แต่รายได้ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะทำให้รายได้รวมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้แล้ว กองทุนหมู่บ้านยังส่งผลให้รายจ่ายนอกเหนือการบริโภคของครัวเรือนเพิ่มขึ้น โดยผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนยังคงคลุมเครือ และในส่วนของผลกระทบต่อความยากจน การกู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้านสามารถบรรเทาปัญหาความยากจนได้เพียงในระยะสั้นเท่านั้น ผลการประเมินดังกล่าวเป็นหลักฐานว่า ผู้กู้บางส่วนนำเงินไปใช้ในกิจการที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการประเมินรายได้และรายจ่ายรวม และจากการที่รายจ่ายนอกเหนือการบริโภคเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากจากการกู้ยืม ซึ่งผลการประเมินนี้ สอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้กู้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้กู้กว่าร้อยละ 15 ทั่วประเทศจำเป็นต้องกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ เพื่อชำระหนี้กองทุน ถึงแม้ว่าผู้ที่กู้ยืมบางส่วนอาจมีความจำเป็นในการใช้กระแสเงินทุนในการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่การกู้ยืมเพื่อชำระหนี้ สามารถเป็นหลักฐานได้ว่าผู้กู้ยังไม่มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ ดังนั้น ความคาดหวังว่าโครงการสินเชื่อระดับย่อยจะสามารถนำพาคนจนให้หลุดพ้นจากความยากจนได้ด้วยตนเองนั้นเกิดขึ้นได้ยาก สาเหตุจากปัญหาในการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ไม่จำเป็น และเนื่องจากการขาดแคลนแหล่งเงินทุนเป็นเพียงสาเหตุหนึ่งในหลายสาเหตุของความยากจนเท่านั้น สาเหตุที่แท้จริง และลักษณะของปัญหาความยากจนนั้นมีความซับซ้อน และมีพลวัตมากกว่า การขาดโอกาสทางการเงินมาก การแก้ไขปัญหาความยากจนจึงไม่สามารถสำเร็จลงได้ด้วยโครงการเดียว

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554) ได้ติดตามและประเมินผลโครงการเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระยะที่ 2 โดยผลการประเมินโครงการพบว่า 1) การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการส่งเสริมอาชีพและสามารถแก้ปัญหาหนี้ในระบบได้บางส่วน โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้รับการจัดสรรเงินจากเงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. 2552 และได้ให้สมาชิกกู้ไปลงทุนประกอบอาชีพเป็นหลัก ไม่ได้ใช้เพื่อการลดหนี้ในระบบตามวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 เนื่องจากได้รับการจัดสรรไม่สอดคล้องกับรอบบัญชีกองทุนฯ ที่ส่งคืนเงินกู้ให้กับกองทุนในช่วงปลายปี และทางคณะกรรมการยังไม่สามารถดำเนินการได้ สำหรับผู้ที่ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ และจำเป็นต้องพึ่งเงินทุนนอกระบบเพื่อมาปิดบัญชี ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการสำรวจข้อมูลภายในหมู่บ้าน/ชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่าเงินกู้จากกองทุนนำไปชำระหนี้ในระบบได้บางส่วน (2) การเพิ่มทุนเป็นการสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้กู้ยืมรายใหม่และขาดแคลนเงินทุน (3) สมาชิกกองทุนใช้เงินกู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์กว่าร้อยละ 20 ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของหนี้เสียและขาดวินัยทางการเงิน โดยกองทุนที่บริหารจัดการแบบมีประสิทธิภาพน้อยมักให้พวกพ้องหรือเครือญาติกู้ โดยไม่มีการติดตามว่าผู้กุนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ ทำให้เกิดหนี้เสีย โดยพบปัญหาและอุปสรรคสำหรับการกู้ยืมเงิน ได้แก่ 1) เงินกู้ที่ได้รับไม่เพียงพอกับความจำเป็นที่ต้องใช้จริง เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเงินทุนของกองทุน และจำนวนสมาชิกที่มีมากต้องมีการกระจายเงินให้ทั่วถึง 2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้บางกองทุนมีอัตราสูงถึงร้อยละ 12 ต่อปี ขณะที่บางกองทุนคิดดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี เป็นการได้เปรียบเสียเปรียบด้านต้นทุนการเงิน สำหรับสมาชิกกองทุนที่ต้องกู้ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า 3) ระยะเวลาผ่อนชำระหนี้คืนเงินกู้ กำหนดให้ชำระทั้งหมดภายในเวลา 1 ปี เมื่อถึงกำหนดและไม่สามารถหาเงินมาใช้หนี้ได้ ทำให้ต้องกู้เงินนอกระบบมาชำระก่อน แล้วก็กู้เงินกองทุนไปชำระหนี้ในระบบ

4) หลักประกันเงินกู้ที่ให้สมาชิกร่วมกันค้ำประกัน ถ้าสมาชิกค้ำประกันหนี้แล้วไม่สามารถค้ำประกันเพิ่มได้ ทำให้สมาชิกอื่นที่จะกู้ใหม่หาผู้ค้ำประกันยาก 5) การดำเนินงานกองทุน ขาดแคลนเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ทันสมัย และ 6) ขาดการสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้แก่คณะกรรมการกองทุนฯ โดยเฉพาะการจัดทำบัญชี และการบริหารความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมเงิน 7) การจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกไม่คำนึงถึงความจำเป็นของสมาชิก มีลักษณะเอื้อต่อพวกพ้อง สร้างปัญหาหนี้เสียให้กองทุน และ 8) ขาดการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการกองทุนให้สมาชิกได้รับรู้อย่างทั่วถึง

ศิริขวัญ วิเชียรเพลิต (2559) ได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ พบว่า รัฐบาลได้สนับสนุนเงินงบประมาณให้กับกองทุนหมู่บ้านในช่วง 13 ปี ที่ผ่านมา เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 151,565.82 ล้านบาท (จากวงเงินที่อนุมัติ 166,895.8041 ล้านบาท) รัฐบาลได้เพิ่มทุนไปทั้งหมด 3 ครั้ง ผลการเพิ่มทุน ในระยะที่ 3 ณ เดือนกันยายน 2556 โอนเงินให้กองทุนหมู่บ้านแล้ว 53,590 กองทุน จำนวน 53,590 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 67.62 ของเป้าหมาย) คงเหลือยังไม่ได้โอนเงินจำนวน 25,665 กองทุน และจากผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ในปี 2556 พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพลดลง และมีผลการประเมินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยเงินทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการกู้ยืม แสดงถึงความยั่งยืนของกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินงานของกองทุนที่ผ่านมาว่า มีความยั่งยืนในระยะยาวลดลง โดยพบประเด็นปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานและบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้าน คือ กองทุนหมู่บ้านมีหนี้ค้างชำระ และเงินขาดบัญชีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 4.74 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 22.7 ในปี 2553 แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลงของลูกหนี้ ซึ่งมีหลายกองทุนหยุดดำเนินกิจกรรมหรือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่สามารถบริหารจัดการใดๆ ได้ มีปัญหา ด้านกระบวนการ (Process) เนื่องจากไม่มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการติดตามควบคุมดูแลโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีจุดอ่อนในการจัดทำหลักฐานทางการเงินและบัญชีที่ไม่ได้มาตรฐาน มีการจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงาน และงบการเงิน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของการประเมินผลชำระคืนเงินกู้และหนี้ค้างชำระของแต่ละหน่วยงาน อาจเป็นผลมาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ผลการประเมินต่างกัน อีกทั้งจากปัจจัยอื่นด้วย เช่น ตัวแปรปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง หรือผลจากนโยบายรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ข้อมูลการสำรวจดังกล่าว จึงอาจประเมินผลกระทบของโครงการต่ำกว่าหรือสูงกว่าความเป็นจริงได้ ดังนั้น การเปรียบเทียบข้อมูลเพียงอย่างเดียว จึงแสดงถึงแนวโน้มการชำระคืนเงินกู้และหนี้ค้างชำระในภาพรวม หรือผลของโครงการเพียงบางส่วน แต่ยังไม่สามารถแสดงผลของโครงการในภาพรวมได้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นบางประการโดยเฉพาะการประเมินผลการเพิ่มทุนยังเน้นเชิงปริมาณในการจัดสรรเงินกองทุน เช่น จำนวนกองทุนที่ได้รับจัดสรรและโอนเงินเป็นตัวชี้วัด ทำให้เป็นปัจจัยเร่งการเบิกจ่ายเร็วขึ้น ขณะที่กองทุนบางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานที่ดี ต้องคำนึงถึงคุณภาพการบริหารจัดการ ศักยภาพ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนเป็นหลัก

ในการพิจารณาเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านในระยะต่อไปด้วย ดังนั้น กองทุนหมู่บ้านต้องเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากขึ้น และการประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ ควรครอบคลุมในเรื่องของคุณภาพชีวิตที่ดี (Well-being) ความยั่งยืน (Sustainable) และการพัฒนา (Development) ซึ่งถือเป็นคุณค่าแท้จริงที่สังคมได้รับรวมอยู่ด้วย รวมถึงติดตามการใช้จ่ายเงินของผู้กู้อย่างต่อเนื่องว่าผู้กู้นำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งจะกลายเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้เสียหรือประสบปัญหาหนี้ค้างชำระและ/หรือเงินขาดบัญชีเพิ่มขึ้นได้ โดยเฉพาะกองทุนหมู่บ้านที่ขาดกลไกในการฟื้นฟูอาชีพให้กับสมาชิก เมื่อสมาชิกได้เงินไปแล้ว บางส่วนนำมาใช้บรรเทาหนี้ในระบบและไม่สามารถหารายได้เพิ่ม ต้องไปกู้หนี้ยืมสินในระบบเพื่อนำมาชำระหนี้กองทุนหมู่บ้าน เกิดการก่อหนี้ซ้ำซ้อนและต่อเนื่องเพิ่มขึ้น ซึ่งในประเด็นนี้ จึงเป็นประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาทบทวนนโยบายของรัฐบาลเพิ่มเติม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 1,430 แห่ง (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์, 2559) การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จะใช้การคำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่	e	=	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
	N	=	จำนวนกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด
	n	=	จำนวนกองทุนหมู่บ้านตัวอย่าง

โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 โดยการคำนวณแสดงได้ดังนี้

$$n = \frac{1430}{1 + 1430(0.05)^2}$$

$$n = 312.57$$

$$n \approx 313 \text{ ตัวอย่าง}$$

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 313 ตัวอย่าง

จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ กองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 313 แห่ง โดยจะทำการกระจายกลุ่มตัวอย่างไปยังแต่ละพื้นที่อำเภอแสดงได้ดังนี้

1) อำเภอเมืองเพชรบูรณ์	จำนวน 47 กองทุน
2) อำเภอหล่มสัก	จำนวน 55 กองทุน
3) อำเภอหล่มเก่า	จำนวน 21 กองทุน
4) อำเภอน้ำหนาว	จำนวน 7 กองทุน
5) อำเภอเขาค้อ	จำนวน 16 กองทุน

6) อำเภอชนแดน	จำนวน 30 กองทุน
7) อำเภอวังโป่ง	จำนวน 14 กองทุน
8) อำเภอหนองไผ่	จำนวน 31 กองทุน
9) อำเภอป่าสามพัน	จำนวน 27 กองทุน
10) อำเภอวิเชียรบุรี	จำนวน 41 กองทุน
11) อำเภอศรีเทพ	จำนวน 23 กองทุน

จากจำนวนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านตัวอย่าง จำนวน 313 กองทุน โดยจะทำการเก็บข้อมูลจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 626 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ร่วมกับการใช้แบบสอบถาม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อใช้แจกแจงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

จะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายตัวของข้อมูล รวมไปถึงระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อผลการดำเนินโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐของกองทุนหมู่บ้าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพการประเมิน และมีการแปลความหมาย ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายความว่า	น้อยที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายความว่า	น้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายความว่า	มาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายความว่า	มากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ และส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

1) เพศ

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 359 คน คิดเป็นร้อยละ 57.35 และเป็นเพศหญิงจำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 42.65 แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

2) อายุ

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 รองลงมามีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 25.08 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 18.85 มีต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 และมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 7.67 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

3) ระดับการศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 346 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 55.27 รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 4.95 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 3.67 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

4) อาชีพ

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 40.58 รองลงมาได้แก่ รับจ้างทั่วไป จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 38.02 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 19.33 และรับราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 2.08 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

5) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ 3-5 คน จำนวน 512 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 81.79 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน จำนวน 60 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.58 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ 6-8 คน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 9.83 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 8 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

6) รายได้ต่อปี

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ 30,001 – 50,000 บาท จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 37.54 รองลงมา มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 18.85 มีรายได้ 50,001 – 70,000 บาทต่อปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 13.42 มีรายได้ 90,001 – 110,000 บาทต่อปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 มีรายได้ 70,001 – 90,000 บาทต่อปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 8.95 มีรายได้ 110,001 – 130,000 บาทต่อปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 36.39 และมีรายได้มากกว่า 130,000 บาทต่อปี อยู่จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 4.15 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.1

ตารางที่ 4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	359	57.35
1.2 หญิง	267	42.65
รวม	626	100.00
2. อายุ		
2.1 อายุต่ำกว่า 31 ปี	72	11.50

2.2 อายุ 31 – 40 ปี	118	18.85
2.3 อายุ 41 – 50 ปี	231	36.90
2.4 อายุ 51 – 60 ปี	157	25.08
2.5 อายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	48	7.67
รวม	626	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	346	55.27
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	149	23.80
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	77	12.30
3.4 อนุปริญญา/ปวส.	31	4.95
3.5 ปริญญาตรีขึ้นไป	23	3.67
รวม	626	100.00
4. อาชีพหลัก		
4.1 เกษตรกรรม	254	40.58
4.2 รับจ้างทั่วไป	238	38.02
4.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	121	19.33
4.4 รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ	13	2.08
รวม	626	100.00

ตารางที่ 4.1.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
5.1 น้อยกว่า 3 คน	60	9.58
5.2 จำนวน 3 – 5 คน	512	81.79
5.3 จำนวน 6 – 8 คน	49	7.83
5.4 มากกว่า 8 คน	5	0.80
รวม	626	100.00
6. รายได้ต่อปี		
6.1 ไม่เกิน 30,000 บาท	118	18.85
6.2 30,001 – 50,000 บาท	235	37.54
6.3 50,001 – 70,000 บาท	84	13.42
6.4 70,001 – 90,000 บาท	56	8.95

6.5	90,001 – 110,000 บาท	67	10.70
6.6	110,001 – 130,000 บาท	40	6.39
6.7	มากกว่า 130,000 บาท	26	4.15
รวม		626	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านต่อคนในหมู่บ้านและชุมชน

1) วัตถุประสงค์ของการกู้

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการกู้เงินในกองทุนเพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 รองลงมาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 31.63 เพื่อใช้ชำระหนี้ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 11.98 เพื่อใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 3.83 และเพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาของบุตรหลาน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 3.35 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.2

ตารางที่ 4.1.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านต่อคนในหมู่บ้านและชุมชน

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ของการกู้		
1.1 เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ	308	49.20
1.2 เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	198	31.63
1.3 เพื่อชำระหนี้	75	11.98
1.4 เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาของบุตรหลาน	21	3.35
1.5 เพื่อใช้จ่ายอื่นๆ	24	3.83
รวม	626	100.00
2. จำนวนเงินที่กู้		
2.1 ไม่เกิน 5,000 บาท	43	6.87
2.2 5,001 – 10,000 บาท	101	16.13
2.3 10,001 – 15,000 บาท	192	30.67
2.4 15,001 – 20,000 บาท	243	38.82
2.5 20,001 – 25,000 บาท	16	2.56
2.6 25,001 – 30,000 บาท	10	1.60
2.7 30,001 – 35,000 บาท	4	0.64

2.8 35,001 – 40,000 บาท	8	1.28
2.9 40,001 – 45,000 บาท	3	0.48
2.10 45,001 – 50,000 บาท	6	0.96
รวม	626	100.00
3. ความพึงพอใจในจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ		
3.1 พึงพอใจมากที่สุด	139	22.20
3.2 พึงพอใจมาก	215	34.35
3.3 พึงพอใจปานกลาง	174	27.80
3.4 พึงพอใจน้อย	87	13.90
3.5 พึงพอใจน้อยที่สุด	11	1.76
รวม	626	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.1.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน	ร้อยละ
4. ความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ได้รับจากกองทุน		
4.1 พึงพอใจมากที่สุด	295	47.12
4.2 พึงพอใจมาก	197	31.47
4.3 พึงพอใจปานกลาง	84	13.42
4.4 พึงพอใจน้อย	42	6.71
4.5 พึงพอใจน้อยที่สุด	8	1.28
รวม	626	100.00
5. ภาระหนี้สินก่อนเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน		
5.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	281	44.89
5.2 ธนาคารพาณิชย์	23	3.67
5.3 ญาติพี่น้อง	38	6.07
5.4 นายทุนเงินกู้	31	4.95
5.5 แหล่งเงินกู้อื่นๆ	253	40.42
รวม	626	100.00
6. ภาระหนี้สินหลังเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน		
6.1 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	279	44.57
6.2 ธนาคารพาณิชย์	21	3.35
6.3 ญาติพี่น้อง	17	2.72
6.4 นายทุนเงินกู้	14	2.24
6.5 แหล่งเงินกู้อื่นๆ	221	35.30
6.6 ไม่มีภาระหนี้สิน	74	11.82

รวม	626	100.00
-----	-----	--------

ที่มา : จากการสำรวจ

2) จำนวนเงินที่กู้

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีการกู้เงินจากกองทุนเป็นวงเงิน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 38.82 รองลงมากู้เงินจากกองทุนเป็นวงเงิน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 วงเงิน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 วงเงินไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 6.87 วงเงิน 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56 วงเงินไม่เกิน 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 วงเงิน 35,001 – 40,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28 วงเงินไม่เกิน 45,001 – 50,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.96 วงเงินไม่เกิน 30,001 – 35,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64 และวงเงิน 40,001 – 45,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.2

3) ความพึงพอใจในจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในจำนวนเงินกู้ที่ได้รับจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10 รองลงมามีความพึงพอใจมาก จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 31.47 มีความพึงพอใจปานกลาง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 13.42 มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 6.71 และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.2

4) ความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ได้รับ

จากผลการศึกษา พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ได้รับจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 รองลงมามีความพึงพอใจมาก จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 34.35 มีความพึงพอใจปานกลาง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 13.90 และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 1.76 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.2

5) ภาระหนี้สินก่อนเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

จากผลการศึกษา พบว่า ก่อนที่เข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านนั้น สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 44.49 รองลงมาเป็นหนี้กับแหล่งเงินกู้อื่นๆ จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 40.42 เป็นหนี้กับญาติพี่น้อง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 6.07 เป็นหนี้กับนายทุนเงินกู้ จำนวน 31 คน

คิดเป็นร้อยละ 4.95 และเป็นหนี้กับธนาคารพาณิชย์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 3.67 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.2

6) ภาระหนี้สินหลังเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

จากผลการศึกษา พบว่า หลังการเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านนั้น สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 44.57 รองลงมาเป็นหนี้กับแหล่งเงินกู้อื่นๆ จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 ไม่มีภาระหนี้สินเลย จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 11.82 เป็นหนี้กับธนาคารพาณิชย์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 3.35 เป็นหนี้กับญาติพี่น้อง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 2.72 และเป็นหนี้กับนายทุนเงินกู้ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 2.24 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.2

4.1.3 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความพึงพอใจในด้านการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50) รองลงมาได้แก่ ด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31) ด้านวงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16) ด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08) ด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีใจเป็นกลางและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกด้วยความเป็นธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01) ด้านกองทุนหมู่บ้านสามารถกระจายสินเชื่อหรือเงินกู้ไปยังประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73) ด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการอนุมัติเงินกู้เกินวงเงินและ/หรือเงินกู้ถูกฉ้อโกงอย่างเหมาะสมและยุติธรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62) และด้านการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42) ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.3

ตารางที่ 4.1.3 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

	ระดับความสำคัญ	
--	----------------	--

รายการ/ด้าน	$\bar{X}$	SD	สรุปผล
1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน	4.08	0.62	มาก
2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีใจเป็นกลางและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกด้วยความเป็นธรรม	4.01	0.72	มาก
3.วงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมีความเหมาะสม	4.16	0.69	มาก
4.อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม	4.31	0.64	มาก
5.กองทุนหมู่บ้านสามารถกระจายสินเชื่อหรือเงินกู้ไปยังประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง	3.73	0.70	มาก
6.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการอนุมัติเงินกู้เกินวงเงินและ/หรือเงินกู้ถูกฉ้อโกงอย่างเหมาะสม และยุติธรรม	3.62	0.67	มาก
7.การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพ	4.50	0.50	มากที่สุด
8.การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น	3.42	0.68	ปานกลาง
รวม	3.98	0.65	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : 1) ค่า $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

2) ค่า SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1.4 ผลกระทบของนโยบายประชารัฐที่มีต่อคนในชุมชนโดยการขับเคลื่อนและดำเนินการผ่านกองทุนหมู่บ้าน

จากผลการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของนโยบายประชารัฐที่มีต่อคนในชุมชนโดยการขับเคลื่อนและดำเนินการผ่านกองทุนหมู่บ้านนั้น ได้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการประชารัฐของรัฐบาลที่ให้กองทุนหมู่บ้านเป็นตัวขับเคลื่อน ใน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 โครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ระยะที่ 2 โครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ และระยะที่ 3 โครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยศาสตร์พระราชาตามแนวทางประชารัฐ

1) ผลกระทบของโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

จากผลการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ พบว่า โครงการดังกล่าวส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59) รองลงมาได้แก่ ด้านสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51) ด้านสามารถสร้างอาชีพ

สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21) ด้านสามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15) ด้านจำนวนเงินในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 500,000 บาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01) ด้านช่วยให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92) ด้านเป็นการยกระดับกองทุนหมู่บ้านให้มีความมั่นคง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78) และด้านทำให้คนในหมู่บ้านมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.4

2) ผลกระทบของโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

จากผลการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ พบว่า โครงการดังกล่าวส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55) รองลงมาได้แก่ ด้านช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50) ด้านสามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27) ด้านสามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03) ด้านสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83) ด้านช่วยให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) ด้านงบประมาณในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 200,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39) และด้านเป็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25) ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.5

ตารางที่ 4.1.4 ผลกระทบของโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

รายการ/ด้าน	ระดับความสำคัญ		สรุปผล
	$\bar{X}$	SD	
1.สามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน	4.51	0.57	มากที่สุด
2.ให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.59	0.56	มากที่สุด

3.สามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน	4.21	0.78	มาก
4.ช่วยทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ	3.92	0.84	มาก
5.สามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.15	0.83	มาก
6.จำนวนเงินในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 500,000 บาท)	4.01	0.82	มาก
7.เป็นการยกระดับกองทุนหมู่บ้านให้มีความมั่นคง	3.78	0.99	มาก
8.ทำให้คนในหมู่บ้านมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	3.65	1.03	มาก
รวม	4.10	0.80	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : 1) ค่า $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

2) ค่า SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.1.5 ผลกระทบของโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

รายการ/ด้าน	ระดับความสำคัญ		สรุปผล
	$\bar{X}$	SD	
1.ช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน	4.50	0.70	มากที่สุด
2.สามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน	3.83	1.02	มาก
2.ให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.55	0.67	มากที่สุด
3.สามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน	4.03	0.86	มาก
4.ช่วยทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ	3.54	1.17	มาก
5.สามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและ			

ชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.27	0.82	มาก
6.งบประมาณในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 200,000 บาท)	3.39	1.17	ปานกลาง
7.เป็นการยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านและชุมชน	3.25	1.11	ปานกลาง
รวม	3.92	0.94	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : 1) ค่า $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

2) ค่า SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.1.6 ผลกระทบของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยศาสตร์พระราช ตามแนวทางประชารัฐ

รายการ/ด้าน	ระดับความสำคัญ		สรุปผล
	$\bar{X}$	SD	
1.ช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน	4.03	0.98	มาก
2.สามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน	3.67	0.88	มาก
3.ให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.52	0.74	มากที่สุด
3.สามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน	4.19	0.78	มาก
4.ช่วยให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ	3.85	1.02	มาก
5.สามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.38	0.55	มาก
6.งบประมาณในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 300,000 บาท)	3.76	0.95	มาก
7.เป็นการยกระดับรายได้ และคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านและชุมชน	3.54	0.96	มาก

รวม	3.99	0.86	มาก
-----	------	------	-----

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : 1) ค่า $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

2) ค่า SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ผลกระทบของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยศาสตร์พระราช ตามแนวทางพระราชรัฐ

จากผลการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยศาสตร์พระราชตามแนวทางพระราชรัฐ พบว่า โครงการดังกล่าวส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาส คนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52) รองลงมาได้แก่ ด้านสามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38) ด้านสามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) ด้านช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03) ด้านช่วยให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการการประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85) ด้านงบประมาณในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 300,000 บาท โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76) ด้านสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) และด้านเป็นกระดุมยกระดุมยได้ และคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้านและชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54) ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.1.6

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ พบว่า ปัจจัยทางด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวิสัยทัศน์ มีแนวคิดในการพัฒนา มีความเสียสละ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะทำงานมีความสำคัญที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านและชุมชนในการบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำงานด้วยความซื่อสัตย์โปร่งใส และรักษาผลประโยชน์ของคนในหมู่บ้านและชุมชนอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยกับ 4.26 ด้านงบประมาณที่รัฐบาลจัดให้ในโครงการทั้ง 3 ระยะ (รวมเป็นจำนวน 1 ล้านบาท) มีค่าเฉลี่ยกับ 4.06 ด้านกองทุนหมู่บ้านมีการขยายตัวหรือมีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ มีค่าเฉลี่ยกับ 3.86 ด้านมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในภาครัฐและเอกชนคอยเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนอยู่

เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยกับ 3.73 และการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด มีค่าเฉลี่ยกับ 3.55 ตามลำดับ แสดงได้ดังตารางที่ 4.2.1

ตารางที่ 4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการ
เพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

ปัจจัยทางด้านต่างๆ	ระดับความสำคัญ		สรุปผล
	$\bar{X}$	SD	
1.งบประมาณที่รัฐบาลจัดให้ในโครงการทั้ง 3 ระยะ (รวมเป็นจำนวน 1 ล้านบาท) มีความเพียงพอและเหมาะสม	4.06	0.94	มาก
2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวิสัยทัศน์ มีแนวคิดในการพัฒนา มีความเสียสละ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะทำงาน	4.55	0.62	มากที่สุด
3.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส และรักษาผลประโยชน์ของคนในหมู่บ้านและชุมชนอย่างเต็มที่	4.26	0.79	มาก
4.การมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านและชุมชนในการบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้าน	4.50	0.66	มากที่สุด
5.กองทุนหมู่บ้านมีการขยายตัว หรือมีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ	3.86	1.09	มาก
6.การประสานงานและร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายในระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัด	3.55	1.05	มาก
7.มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในภาครัฐและเอกชนคอยเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนอยู่เป็นประจำ	3.73	1.19	มาก
รวม	4.07	0.91	มาก

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : 1) ค่า $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

2) ค่า SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ที่กระจายในแต่ละอำเภอ จำนวน 626 คน

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติ ในส่วนของข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยมากมีอาชีพเกษตรกรกรรมรอนลงมืออาชีพรับจ้างทั่วไป และทำการค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ 3-5 คน มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ 30,001 – 50,000 บาท

ในส่วนของผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านต่อคนในหมู่บ้านและชุมชน พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการกู้เงินในกองทุนเพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ รอนลงมาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน และเพื่อใช้ชำระหนี้ โดยมีการกู้เงินจากกองทุนประมาณ 15,001 – 20,000 บาท และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในจำนวนเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับจากกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ หลังจากการเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านทำให้สมาชิกมีภาระหนี้สินโดยเฉลี่ยลดลง

ในส่วนความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านพบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

สำหรับผลกระทบของนโยบายพระราชบัญญัติที่มีต่อคนในชุมชนโดยการขับเคลื่อนและดำเนินการผ่านกองทุนหมู่บ้านพบว่า โครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติในระยะแรก ส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน รอนลงมามีผลกระทบทางด้านสามารถส่งเสริมศักยภาพ ในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน และในส่วนผลกระทบของโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติในระยะที่สองพบว่า ส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน รอนลงมามีผลกระทบด้านช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน สำหรับผลกระทบของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยศาสตร์พระราชตามแนวทางพระราชบัญญัติในระยะที่ 3 พบว่า ส่งผลกระทบในด้านการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกัน

บริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน รองลงมา ส่งผลกระทบด้านสามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐพบว่า ปัจจัยทางด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวิสัยทัศน์ มีแนวคิดในการพัฒนา มีความเสียสละ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะทำงานมีความสำคัญที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านและชุมชนในการบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้าน และด้านคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำงานด้วยความซื่อสัตย์โปร่งใส และรักษาผลประโยชน์ของคนในหมู่บ้านและชุมชนอย่างเต็มที่

5.2 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านมีการปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกในอัตราที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินทั่วไป โดยไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และประชาชนส่วนใหญ่จะนำเงินกู้ได้ไปใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ แต่อย่างไรก็ตาม เงินกู้ที่ได้สมาชิกได้รับส่วนใหญ่จะได้ไม่เกินคนละ 20,000 บาท ตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่เพียงพอต่อความต้องการเงินทุนของประชาชนบางคนที่ต้องการขยายธุรกิจ หรือพัฒนาอาชีพ แต่ก็สามารถที่จะช่วยลดภาระเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ โดยเฉพาะเงินกู้จากนายทุนเงินกู้ และสถาบันการเงินที่มีดอกเบี้ยสูง

ทางด้านนโยบายประชารัฐของรัฐบาลที่ใช้กองทุนหมู่บ้านเป็นขับเคลื่อนกลไกในการยกระดับความเป็นของคนในหมู่บ้านและชุมชน ซึ่งมีโครงการออกมา 3 ระยะ คือ โครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐในระยะแรก มีเงินทุนให้กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 500,000 บาท และโครงการระยะที่สอง โครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ที่มีเงินทุนให้กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 200,000 บาท และยังมีระยะที่สาม โครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืนโดยศาสตร์พระราชาตามแนวทางประชารัฐ โดยมีเงินทุนให้กองทุนหมู่บ้าน จำนวน 300,000 บาท ซึ่งโครงการทั้ง 3 ระยะนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อคนในหมู่บ้านและชุมชนในแง่ของการให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน แต่ในขณะเดียวกันปัจจัยที่จะทำให้โครงการเหล่านี้สำเร็จและบรรลุประสิทธิผลที่รัฐบาลวางไว้นั้นได้ จะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิก และประชาชนในหมู่บ้าน โดยที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์ มีแนวคิดในการพัฒนา มีความเสียสละ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะทำงาน ในขณะเดียวกันสมาชิกกองทุนและประชาชนในหมู่บ้านจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านด้วยกัน

บรรณานุกรม

- บล็อกปัญหาความยากจนในสังคมไทย. ความยากจนในสังคมไทย. [online]. 2559. แหล่งที่มา : www.pan-ha-khuam-yak-jon.blogspot.com. (2 กรกฎาคม 2559).
- บวรพรรณ อึ้งกุล และวรวรรณ ชาญด้วยวิทย์. การประเมินผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านต่อความยากจน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2550.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. การวิจัยและประเมินประสิทธิภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2531.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2544.
- พัชรพร อาชนะชัย. การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านไถ่นา ตำบลเสือโก้ก อำเภอบ้านไถ่ จังหวัดมหาสารคาม. สารนิพนธ์ บ.บัณฑิตอาสา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- พิทยา บวรวัฒนา. ทฤษฎีองค์การสาธารณะ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- รัฐบาลไทย. นโยบายและแนวทางการดำเนินงานสานพลังประชารัฐ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐในระดับพื้นที่. [online]. 2559. แหล่งที่มา : www.thaigov.go.th/index.php/th/government-th1/item/102750-102750. (3 กรกฎาคม 2559)
- ศิริขวัญ วิเชียรเพลิส. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ข้อมูลความยากจนและกระจายรายได้ ปี พ.ศ.2557. [online]. 2559. แหล่งที่มา : http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=670&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=59. (3 กรกฎาคม 2559)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง. [online]. 2554. แหล่งที่มา : www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/evaluation/data_0441091011.pdf. (5 กรกฎาคม 2559)
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์. ฐานข้อมูลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดเพชรบูรณ์. [online]. 2559. แหล่งที่มา : http://phetchabun.cdd.go.th/home/index.php?option=com_content&view=article&id=390:sde&catid=71:2012-05-21-11-29-36&Itemid=66. [11 มิถุนายน 2559].
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2556. [online].

2557. แหล่งที่มา : www.service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/socioSum56-1.pdf. (1 กรกฎาคม 2559).

อารีย์ เชื้อเมืองพาน. การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2546.

อำนาจ ชูตินทราศรี. การประเมินผลการดำเนินงานเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท) : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านตำบลหนองป่าครั่ง
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

Yamane, Taro. **Statistics : An Introductory Analysis**. Third editio. Newyork : Harper
andRow Publication, 1973.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเลขที่.....
สำหรับผู้วิจัย ☐☐

แบบสอบถามโครงการวิจัย เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการขับเคลื่อนโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐเพื่อเพิ่ม ศักยภาพในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สำรวจการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดเพชรบูรณ์ต่อไป

2. แบบสอบถาม 1 ชุด มีทั้งหมด 5 ตอน ใช้สำรวจข้อมูลจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 1 คน ประกอบได้ด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านผลกระทบของนโยบายประชารัฐ

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.1 ชื่อกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสมาชิก.....

1.2 สถานที่ตั้งกลุ่ม บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....

1.3 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.4 อายุ.....ปี

1.5 สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ ม้าย/หม้าย

1.6 อาชีพ ☐ รับราชการ/ข้าราชการบำนาญ/รัฐวิสาหกิจ
☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
☐ รับจ้างทั่วไป
☐ เกษตรกรรม
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.7 ระดับการศึกษา

- ☐ ประถมศึกษา
 ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 ☐ ปวส./อนุปริญญา
☐ปริญญาตรี
 ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
☐ อื่นๆ ระบุ.....

1.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนคน

1.9 รายได้ต่อปีบาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และกรอกข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2.1 วัตถุประสงค์ของการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน

- ☐ เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ
☐ เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน
☐ เพื่อชำระหนี้
☐ เพื่อใช้เป็นทุนการศึกษาของบุตรหลาน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 จำนวนเงินที่กู้บาท

2.3 ความพึงพอใจในจำนวนเงินกู้ที่ได้รับจากกองทุนหมู่บ้าน

- ☐ พึงพอใจมากที่สุด
☐ พึงพอใจมาก
☐ พึงพอใจปานกลาง
☐ พึงพอใจน้อย
☐ พึงพอใจน้อยที่สุด

2.4 ความพึงพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ได้รับจากกองทุนหมู่บ้าน

- ☐ พึงพอใจมากที่สุด
☐ พึงพอใจมาก
☐ พึงพอใจปานกลาง
☐ พึงพอใจน้อย
☐ พึงพอใจน้อยที่สุด

2.5 ภาระหนี้สินก่อนเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

- ☐ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ☐ ธนาคารพาณิชย์
☐ ญาติพี่น้อง ☐ นายทุนเงินกู้
☐ แหล่งเงินกู้อื่นๆ

2.6 ภาระหนี้สินหลังเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

- ☐ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ☐ ธนาคารพาณิชย์
☐ ญาติพี่น้อง ☐ นายทุนเงินกู้
☐ แหล่งเงินกู้อื่นๆ ☐ ไม่มีภาระหนี้สิน

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ เพื่อแสดงความคิดเห็นในแต่ละระดับ

โดยที่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง

2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน					
2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีใจเป็นกลางและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกด้วยความเป็นธรรม					
3.วงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมีความเหมาะสม					
4.อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม					
5.กองทุนหมู่บ้านสามารถกระจายสินเชื่อหรือเงินกู้ไปยังประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง					
6.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการอนุมัติเงินกู้เกินวงเงินและ/หรือเงินกู้ถูกเงินอย่างเหมาะสมและยุติธรรม					
7.การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านสามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพ					
8.การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น					

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านผลกระทบของนโยบายประชารัฐ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ เพื่อแสดงความคิดเห็นในแต่ละระดับ

โดยที่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง

2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.โครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ					
1)สามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านและชุมชน					
2)ให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน					
3)สามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน					
4)ช่วยทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ					
5)สามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
6)จำนวนเงินในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 500,000 บาท)					
7)เป็นการยกระดับกองทุนหมู่บ้านให้มีความมั่นคง					
8)ทำให้คนในหมู่บ้านมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น					

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.โครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อ ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทาง ประชารัฐ					
1)ช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริม การพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน					
2)สามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพ ของคนในหมู่บ้านและชุมชน					
3)ให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและ พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน					
3.สามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน					
4.ช่วยทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายใน หมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการ ประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิต สินค้าและบริการ					
5.สามารถตอบสนองความต้องการของคนใน หมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
6.งบประมาณในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความ เหมาะสม (จำนวน 200,000 บาท)					
2.โครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนอย่างยั่งยืน โดยศาสตร์พระราชาตามแนวทางประชารัฐ					
1.ช่วยต่อยอดโครงการเดิม และสนับสนุนส่งเสริม การพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน					
2.สามารถส่งเสริมศักยภาพในการประกอบอาชีพ ของคนในหมู่บ้านและชุมชน					
3.ให้โอกาสคนในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการและ พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนด้วยทรัพยากร ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชุมชน					

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.สามารถสร้างอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่คนในหมู่บ้านและชุมชน					
4.ช่วยทำให้เกิดการขยายตัวของกิจการภายในหมู่บ้านและชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประกอบการ การประกอบอาชีพ และการผลิตสินค้าและบริการ					
5.สามารถตอบสนองความต้องการของคนในหมู่บ้านและชุมชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
6.งบประมาณในโครงการที่รัฐบาลจัดให้มีความเหมาะสม (จำนวน 300,000 บาท)					

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ เพื่อแสดงความคิดเห็นในแต่ละระดับ

โดยที่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง

2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.งบประมาณที่รัฐบาลจัดให้ในโครงการทั้ง 3 ระยะ (รวมเป็นจำนวน 1 ล้านบาท) มีความเพียงพอและเหมาะสม					
2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวิสัยทัศน์ มีแนวคิดในการพัฒนา มีความเสียสละ มีความพร้อมและเต็มใจที่จะทำงาน					
3.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำงานด้วยความซื่อสัตย์โปร่งใส และรักษาผลประโยชน์ของคนในหมู่บ้านและชุมชนอย่างเต็มที่					
4.การมีส่วนร่วมของคนในหมู่บ้านและชุมชนในการบริหารจัดการและพัฒนาหมู่บ้าน					

รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
5.กองทุนหมู่บ้านมีการขยายตัว หรือมีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ					

6.การประสานงานและร่วมมือกันระหว่าง เครือข่ายในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด					
7.มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในภาครัฐและ เอกชนคอยเข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนการ ดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนอยู่ เป็นประจำ					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัตินักวิจัย

หัวหน้าโครงการ

1. ชื่อ – นามสกุล นายบวรลักษณ์ เงินมา
MR. BOVORNLUK NGERNMA
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1669700002465
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก
สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
โทรศัพท์ : 056717100 ต่อ 1904
email : best23123@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา
บัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
การเงินและการธนาคาร

ผู้ร่วมโครงการ

1. ชื่อ – นามสกุล นายสุพิชชา โชติกำจร
MR.SUPITCHA CHOTIKHAMJORN

2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1559900036909

3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

4. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

โทรศัพท์ : 056717100 ต่อ 1904

email : supitcha_ch@hotmail.com

5. ประวัติการศึกษา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์)

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

คณิตศาสตร์ และสถิติเพื่อการวิจัย